

2021-05-06

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr MSN 2021/12
Dnr NTN 2021/8

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ärendehantering för privat trafikfarlig växtlighet

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden noterar informationen till protokollet

Sammanfattning av ärendet

I dag hanteras anmälningar om trafikfarlig privat växtlighet av driftgruppen hos enheten för offentlig utemiljö. Som förvaltande enhet begränsas denna uppgift av att inte kunna agera som myndighet och besluta om förelägganden vid vite alternativt om borttagning av växtlighet på fastighetsägarens bekostnad. Kostnaden för beskärning och bortforsling av växtligheten hamnar ofta på kommunen. Det är ett ineffektivt och kostsamt sätt att hantera ärendena för skattepengar.

Från och med hösten 2021 kommer hanteringen av anmälningar om trafikfarlig växtlighet som står på privat mark att hanteras av bygglovsenheten. Lösningen kommer med stor sannolikhet att bli en besparing för kommunen då tillsynen sköts utifrån myndighetsutövning med stöd av plan- och bygglagen (PBL) och den bestämmelse som anger att "tomter ska hållas i vårdat skick".

Om arbetssättet fungerar väl, kommer en ramändring föreslås till budgeten för 2023 där miljö- och stadsbyggnadsnämndens budgetram för tillsyn ökas utifrån den uppskattade arbetsinsatsen samtidigt som natur- och trafiknämndens budgetram för drift minskas med motsvarande summa.

Ärendet

Från och med hösten 2021 kommer hanteringen av anmälningar om trafikfarlig växtlighet som står på privat mark att hanteras av bygglovsenheten. Lösningen kommer med stor sannolikhet att bli en besparing för kommunen då hanteringen sköts genom tillsyn utifrån myndighetsutövning med stöd av plan- och bygglagen (PBL) och den bestämmelse som anger att "tomter ska hållas i vårdat skick".

Bakgrund

I dag hanteras anmälningar om trafikfarlig privat växtlighet av driftgruppen hos enheten för offentlig utemiljö. Som förvaltande enhet begränsas denna uppgift av att inte kunna agera som myndighet och kunna besluta om förelägganden vid vite om att ta bort trafikfarlig växtlighet alternativt att den tas bort på fastighetsägarens bekostnad. När ett

antal brev har skickats till berörd fastighetsägare utan resultat återstår bara att, med stöd av jordabalken, ta kostnaden för beskärning och bortforsling av växtligheten på kommunen. Det är ett ineffektivt och kostsamt sätt att hantera ärendena för skattepengar och personalen skulle kunna lägga den tiden på arbeten på kommunal mark istället.

Denna typ av ärenden hanteras redan inom tillsynen på bygglovssidan på en rad kommunala platser i landet, till exempel i Norrköping och Huddinge. I Norrköping hanterade bygglov 76 ärenden om växtlighet under 2020, varav ingen krävde beslut i nämnd om föreläggande. Under 2019 hanterades 50 ärenden och då gick två till nämnd för beslut om föreläggande.

Vad är trafikfarlig växtlighet

Trafikfarlig växtlighet på privata fastigheter är sådan som är siktskymmande eller begränsar framkomligheten på kommunala gator och gång- och cykelvägar. Den kan även skymma ljuskällor eller påverka ledningar. Lämnat orörd kan de skapa farliga situationer för alla trafikanter och ge upphov till olyckor. Särskilt allvarligt är det när exempelvis barn inte syns bakom häckar vid korsningar.

Kommunikation

Varje år går kommunen ut med en nyhet på hemsidan samt publicerar en annons i lokaltidningen som uppmärksammar och informerar om vikten att hålla sikten god vid sin tomt. Det finns även en hemsida på <https://www.nacka.se/stadsutveckling-trafik/trafik-och-resande/trafiksakerhet/trafikfarlig-vaxtlighet/> som vänder sig till allmänheten med information och där finns broschyren ”Så åtgärdar du växtligheten längs din tomt” att läsa och ladda ned. Denna information kommer fortsatt att hanteras av enheten offentlig utemiljö som ett sätt att förebygga problemet genom information.

Ärendevolym i Nacka

Mellan 2018 och 2020 har ärendena från allmänheten som kategoriserats som trafikfarlig växtlighet ökat från 115 till 296 anmälningar. Mellan 2018 och 2019 var de ärenden som startats internt efter att de uppmärksammades i fält ca 20 och 2020 när kommunen gjordes ett aktivt arbete för att lokalisera farliga siktfällor blev antalet ca 50. Det som kan utläsas ur statistiken både för dessa ärenden och överlag är att allmänheten har en ökad tendens att anmäla det de upplever som störande i sitt närområde.

Lagrum

Vad säger lagen:

- 3 kapitlet 2 § Jordabalken anger ” Tränger rot eller gren in på fastighet från område intill denna och medför detta **olägenhet för fastighetens ägare**, får denne taga bort roten eller grenen. Områdets ägare skall dock beredas tillfälle att själv utföra åtgärden, om denna kan befaras medföra skada av betydelse för honom.”
- 8 kapitlet 15 § plan- och bygglagen anger ” En tomt ska hållas i vårdat skick och skötas så att risken för olycksfall begränsas och **betydande olägenheter** för omgivningen och för trafiken inte uppkommer”.

Även om många kommuner i flera år har arbetat med trafikfarlig växtlighet utifrån bestämmelser i plan- och bygglagen, finns inte så mycket rättspraxis från Mark- och Miljööverdomstolen. Förra året kom emellertid en dom där en kommuns föreläggande till en privat fastighetsägare, om nedklippning av en häck, fastställdes, se bilaga 2.

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom den praktiska hanteringen av privat trafikfarlig växtlighet med beskärning och bortförsling förväntas upphöra kommer åtgärden ge en besparing för handläggning av denna typ av ärenden för kommunen. Eftersom nuvarande budgetar är framtagna utifrån det tidigare arbetssättet, kommer enheten för offentlig utemiljö att finansiera bygglovsenhetens arbete med trafikfarlig växtlighet under 2021 och 2022. Från hösten 2021 kommer bygglovsenheten att ta fram rutiner och processer samt hantera de ärenden som kommer in. Om arbetssättet fungerar väl, kommer en ramändring föreslås till budgeten för 2023 där Miljö- och stadsbyggnadsnämndens budgetram för tillsyn ökas utifrån den uppskattade arbetsinsatsen samtidigt som Natur- och trafiknämndens budgetram för drift minskas med motsvarande summa.

Konsekvenser för barn

En tryggare gatumiljö när handläggningen av ärenden sker på ett rutinartat sätt.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1: Broschyren "Så åtgärdar du växtligheten längs din tomt

Bilaga 2: Rättsfall från mark- och miljööverdomstolen

Maria Melcher
Enhetschef
Bygglovsenheten

Kristian Petterqvist
Enhetschef
Enheten offentlig utemiljö